

NL/10-2381/2019

UNIwersYTET MEDYCZNY

Uniwersytet Medyczny we Wrocławiu
KATEDRA I ZAKŁAD HIGIENY
ul. Mikulicza-Raszczyńskiego 7
50-136 Wrocław
tel. 71 784 01 05, 71 784 15 02
faks: 71 784 15 03

Załącznik nr 5
do Uchwały Senatu Uniwersytetu Medycznego
we Wrocławiu nr 1630
z dnia 30 marca 2016 r.

kp19

Sylabus 2019/2020

Opis przedmiotu kształcenia

Nazwa modułu/przedmiotu	STOMATOLOGIA SPOŁECZNA	Grupa szczegółowych efektów kształcenia	
		Kod grupy: G	Nazwa grupy: Prawne i organizacyjne aspekty medycyny
Wydział	Lekarsko-Stomatologiczny	Uniwersytet Medyczny we Wrocławiu KANCELARIA OGÓLNA	
Kierunek studiów	lekarsko-dentystyczny	Wpl. 20 06 2019	
Specjalności	nie dotyczy		
Poziom studiów	jednolite magisterskie X*		
Forma studiów	stacjonarne X niestacjonarne X		
Rok studiów	II	Semestr studiów	zimowy X
Typ przedmiotu	obowiązkowy X		
Rodzaj przedmiotu	podstawowy X		
Język wykładowy	polski X		

* zaznaczyć odpowiednio, zamieniając na x

Liczba godzin

Forma kształcenia

Jednostka realizująca przedmiot	Wykłady (WY)	Seminaria (SE)	Ćwiczenia audytoryjne (CA)	Ćwiczenia kierunkowe - niekliniczne (CN)	Ćwiczenia kliniczne (CK)	Ćwiczenia laboratoryjne (CL)	Ćwiczenia w warunkach symulowanych (CS)	Zajęcia praktyczne przy pacjencie (PP)	Ćwiczenia specjalistyczne - magisterskie (CM)	Lektoraty (LE)	Zajęcia wychowania fizycznego-obowiązkowe (WF)	Praktyki zawodowe (PZ)	Samokształcenie (Czas pracy własnej studenta)	E-learning (EL)
---------------------------------	--------------	----------------	----------------------------	--	--------------------------	------------------------------	---	--	---	----------------	--	------------------------	---	-----------------

Semestr zimowy:

Katedra i Zakład Higieny		35											90	
--------------------------	--	----	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	----	--

Semestr letni

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Razem w roku:

Katedra i Zakład Higieny		35											90	
--------------------------	--	----	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	----	--

Cele kształcenia: (max. 6 pozycji)

- C1. Znajomość podstaw higienicznego trybu życia, nauki i pracy, znajomość zasad higieny rąk.
- C2. Znajomość podstaw epidemiologii, mierników stanu zdrowia populacji, rodzajów badań epidemiologicznych, wyprowadzania wniosków z obserwacji epidemiologicznych.
- C3. Znajomość znaczenia promocji zdrowia i profilaktyki chorób w zdrowiu publicznym, znaczenie szczepień ochronnych. Znajomość, rozumienie zjawisk z dziedziny zdrowia środowiskowego i epidemiologii środowiskowej (zależności dawka-efekt, dawka-odpowiedź, ocena ryzyka).
- C4. Znajomość epidemiologii chorób infekcyjnych i cywilizacyjnych (w tym m.in. próchnicy, chorób układu krążenia, nowotworów) – Świat a Polska.
- C5. Znajomość wskaźników demograficznych, ich wpływu na występowanie zjawisk zdrowotnych w populacji oraz na podejmowanie działań profilaktycznych.
- C6. Znajomość zasad racjonalnego żywienia i znaczenia diety w profilaktyce i rozwoju chorób (próchnicy, chorób układu krążenia, układu pokarmowego, nowotworów i innych).

Macierz efektów kształcenia dla modułu/przedmiotu w odniesieniu do metod weryfikacji zamierzonych efektów kształcenia oraz formy realizacji zajęć:

Numer efektu kształcenia przedmiotowego	Numer efektu kształcenia kierunkowego	Student, który zaliczy moduł/przedmiot wie/umie/potrafi	Metody weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów kształcenia (formujące i podsumowujące)	Forma zajęć dydaktycznych ** wpisz symbol
W 01	G.W1.	Opisuje strukturę demograficzną ludności i na tej podstawie ocenia problemy zdrowotne populacji; określa ryzyko zachorowania.	Podczas odpowiedzi ustnej, kartkówki i kolokwium pisemnych oraz na egzaminie potrafi wyjaśnić wskazane zagadnienie np. określić od jakich czynników zależy stan zdrowia populacji i rozpowszechnienie chorób; podać i obliczyć mierniki ryzyka i stanu	SE

			zdrowia populacji /dla podanych danych/.	
W 02	G.W2.	Opisuje cele pierwotnej i wtórnej profilaktyki, umie skonstruować proste programy i zalecenia promocji zdrowia i właściwie dobrać do potrzeb zdiagnozowanych problemami epidemiologicznymi.	Podczas odpowiedzi ustnej, kartkówek i kolokwiiw pisemnych oraz na egzaminie potrafi wyjaśnić wskazane zagadnienie np. podaje i/ lub rozpoznaje przykłady profilaktyki pierwotnej i wtórnej; wyjaśnia znaczenie żywienia i stylu życia w profilaktyce i rozwoju chorób.	SE
W 03	G.W3.	Korzysta z danych statystycznych, interpretuje dane, wyprowadza wnioski, wytycza cele nadzoru i kontroli epidemiologicznej w konkretnie opisanych sytuacjach;.	Podczas odpowiedzi ustnej, kartkówek i kolokwiiw pisemnych oraz na egzaminie potrafi wyjaśnić wskazane zagadnienie np., zinterpretować podane dane, podać wnioski, określić cele nadzoru i kontroli epidemiologicznej.	SE
W 04	G.W4.	Konstruuje plan badań epidemiologicznych, określa ich cel, zbiera informacje na temat obecności czynników ryzyka chorób zakaźnych i przewlekłych. Planuje działania profilaktyczne na różnym poziomie zapobiegania.	Podczas odpowiedzi ustnej, kartkówek i kolokwiiw pisemnych oraz na egzaminie potrafi wyjaśnić wskazane zagadnienie np. na podstawie podanych danych i wskazanego celu badań potrafi zaplanować odpowiednie badanie epidemiologiczne.	SE
W 05	G.W7.	Zna aspekty organizacyjne i prawne funkcjonowania polskiego systemu opieki zdrowotnej.	Podczas odpowiedzi ustnej, kartkówek i kolokwiiw pisemnych oraz na egzaminie potrafi wyjaśnić wskazane zagadnienie np. opisuje funkcjonowanie polskiego systemu opieki stomatologicznej, jego wady i zalety, porównuje z systemami funkcjonującymi w innych krajach.	
W 06	G.W13.	Posługuje się danymi statystycznymi, umie właściwie dobrać prace źródłowe i literaturę fachową zna higienę szpitalną i miejsca pracy.	Podczas pracy własnej i na zajęciach potrafi korzystać ze źródeł demograficznych i literaturowych, przedstawia referat, prezentacje na zadany temat. Podczas odpowiedzi ustnej, kartkówek i kolokwiiw pisemnych oraz na egzaminie potrafi wyjaśnić wskazane zagadnienie np. określa przyczyny i skutki zakażeń szpitalnych, podaje zasady i etapy higienicznego mycia i dezynfekcji rąk oraz najczęściej popełniane błędy, zasady utylizacji odpadów szpitalnych; podaje zasady profilaktyki na stanowisku pracy.	SE
U 01	G.U1.	Na podstawie danych źródłowych oblicza mierniki stanu zdrowia populacji, Oblicza ryzyko zachorowania u narażonych na dane czynniki ryzyka.	Podczas odpowiedzi ustnej, kartkówek i kolokwiiw pisemnych oraz na egzaminie oblicza mierniki stanu zdrowia populacji, szacuje ryzyko: oblicza ryzyko względne bezwzględne, iloraz szans, ryzyko przypisane ekspozycji oraz podaje interpretacje uzyskanych wyników /dla podanych danych/.	SE
U 02	G.U2.	Przestrzega zasad pracy z materiałem biologicznym i zakaźnym przestrzega zasad segregacji i utylizacji odpadów medycznych.	Podczas odpowiedzi ustnej, kartkówek i kolokwiiw pisemnych oraz na egzaminie potrafi wyjaśnić wskazane zagadnienie np.	SE

			przedstawia zasady pracy z materiałem zakaźnym i biologicznym, określa przyczyny i skutki zakażeń szpitalnych, podaje zasady i etapy higienicznego mycia i dezynfekcji rąk, zasady utylizacji odpadów szpitalnych. Na ćwiczeniach praktycznych; potrafi przeprowadzić prawidłową procedurę mycia/dezynfekcji rąk.	
K 01		Kreuje postawę prozdrowotną, aktywnie uczestniczy w programie dydaktycznym, chętnie bierze udział w różnych formach zajęć: dyskusja, przygotowanie prezentacji, praca w grupach.	Wykazuje postawę prozdrowotną. Aktywnie uczestniczy w różnych formach zajęć /obserwacja postawy studenta/.	SE

** WY - wykład; SE - seminarium; CA - ćwiczenia audytoryjne; CN - ćwiczenia kierunkowe (niekliniczne); CK - ćwiczenia kliniczne; CL - ćwiczenia laboratoryjne; CM - ćwiczenia specjalistyczne (mgr); CS - ćwiczenia w warunkach symulowanych; LE - lektoraty; zajęcia praktyczne przy pacjencie - PP; WF - zajęcia wychowania fizycznego (obowiązkowe); PZ- praktyki zawodowe; SK - samokształcenie, EL- E-learning.

Proszę ocenić w skali 1-5 jak powyższe efekty lokują państwa zajęcia w działach: przekaz wiedzy, umiejętności czy kształtowanie postaw: **Wiedza: 5, Umiejętności: 4, Kompetencje społeczne: 4.**

Nakład pracy studenta (bilans punktów ECTS):

Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie itp.)	Obciążenie studenta (h)
1. Godziny kontaktowe:	35
2. Czas pracy własnej studenta (samokształcenie):	90
Sumaryczne obciążenie pracy studenta	125
Punkty ECTS za moduł/przedmiotu	3,0

Uwagi: Brak

Treść zajęć: (proszę wpisać hasłowo tematykę poszczególnych zajęć z podziałem na formę zajęć dydaktycznych, pamiętając, aby przekładała się ona na zamierzone efekty kształcenia)

Wykłady – nie dotyczy

Seminaria

- Higiena i promocja zdrowia, cele i zadania epidemiologii - podstawowe pojęcia. Podział nauk epidemiologicznych. Mierniki zdrowia populacji. Zjawiska demograficzne. (2,3 godz. lekcyjnych = 1h 45min)
- Epidemiologia i profilaktyka próchnicy i innych chorób jamy ustnej. (2,3 godz. lekcyjnych = 1h 45min)
- Typy badań epidemiologicznych (badanie opisowe, analityczne; ekologiczne, kliniczno-kontrolne, badanie przypadków, kohortowe; badania eksperymentalne) – przykłady badań związanych ze stomatologią. Potencjalne błędy w badaniach epidemiologicznych. (2,3 godz. lekcyjnych = 1h 45min)
- Epidemiologia chorób przewlekłych niezakaźnych (choroby układu krążenia, nowotwory) (2,3 godz. lekcyjnych = 1h 45min)
- Zasady higieny żywności i żywienia. Obliczanie zapotrzebowanie energetycznego, Podstawowa i ponadpodstawowa przemiana materii. Rola składników pokarmowych. Dieta, a profilaktyka i rozwój chorób jamy ustnej (2,3 godz. lekcyjnych = 1h 45min)
- Zaburzenia stanu odżywienia organizmu człowieka (otyłość, niedożywienie, niedobór składników mineralnych i witamin). (2,3 godz. lekcyjnych = 1h 45min) ćwiczenie z TANITĄ /wagą do pomiaru składu ciała/
- Czynniki środowiska zewnętrznego wpływające na funkcjonowanie organizmu, ze szczególnym uwzględnieniem czynników środowiska naturalnego. (2,3 godz. lekcyjnych = 1h 45min)
- Epidemiologia środowiskowa. Środowisko i zdrowie. Ekspozycja i dawka. Zależność dawka-efekt, dawka-odpowiedź, ocena ryzyka. Czynniki specyficzne w epidemiologii środowiskowej i w medycynie pracy. (2,3 godz. lekcyjnych = 1h 45min)
- Ćwiczenia z umiejętności korzystania z literatury medycznej. Styl życia i dieta. (choroby układu krążenia, nowotwory, próchnica, choroby przewodu pokarmowego). Samodzielne zdobywanie i prezentowanie wiedzy z zakresu diety, higieny i profilaktyki zdrowotnej. (2,3 godz. lekcyjnych = 1h 45min)
- Epidemiologia chorób zakaźnych. (2,3 godz. lekcyjnych = 1h 45min)
- Kolokwium (2,3 godz. lekcyjnych = 1h 45min)
- Środowisko mieszkaniowe. Zanieczyszczenia wewnątrz pomieszczeń. Podstawy zagrożeń zdrowotnych związanych ze środowiskiem mieszkaniowym (i/lub pracowniczym). Zespół chorego budynku i schorzenia związane z budownictwem. (2,3 godz. lekcyjnych = 1h 45min)
- Wybrane przykłady skutecznej profilaktyki chorób. Szczepienia ochronne. (2,3 godz. lekcyjnych = 1h 45min)
- Zakażenia szpitalne – epidemiologia. Zasady higieny stanowiska pracy w zawodach medycznych, szczególnie osób pracujących w gabinecie stomatologicznym. Higiena rąk. Mycie i dezynfekcja rąk. Choroby brudnych rąk – ćwiczenia z wykorzystaniem lampy. (2,3 godz. lekcyjnych = 1h 45min)
- Kolokwium poprawkowe, odrabianie zaległości. (2,3 godz. lekcyjnych = 1h 45min)

Ćwiczenia – nie dotyczy Inne – nie dotyczy	
Literatura podstawowa: (wymienić wg istotności, nie więcej niż 3 pozycje) 1. Epidemiologia w zdrowiu publicznym – pod red. Jerzy Bzdęga, Anita Gębska-Kuczerowska, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2010 2. Higiena – pod red. Jan Kazimierz Karczewski, Wydawnictwo Czelej, 2002 3. Podstawy epidemiologii – pod red. R. Beoglehole, R. Bonita, T. Kjellstrom, Instytut Medycyny Pracy im. Prof. J. Nofera, Łódź, 2006	
Literatura uzupełniająca i inne pomoce: (nie więcej niż 3 pozycje) 1. Jędrychowski W.: Podstawy epidemiologii, wprowadzenie i metody oraz materiały ćwiczeniowe, wyd. N, Kraków, 1993 2. Wybrane artykuły z fachowych czasopism (m.in. Medycyny Środowiskowej - Environmental Medicine, Przeglądu Epidemiologicznego, Wiadomości Lekarskich i innych)	
Wymagania dotyczące pomocy dydaktycznych: (np. laboratorium, rzutnik multimedialny, inne...) Rzutnik multimedialny, laptop	
Warunki wstępne: (minimalne warunki, jakie powinien student spełnić przed przystąpieniem do modułu/przedmiotu) Zaliczenie przedmiotów obowiązkowych z I roku takich jak: Anatomia człowieka, Podstawy chemii medycznej, Zdrowie publiczne.	
Warunki uzyskania zaliczenia przedmiotu: (określić formę i warunki zaliczenia zajęć wchodzących w zakres modułu/przedmiotu, zasady dopuszczenia do egzaminu końcowego teoretycznego i/lub praktycznego, jego formę oraz wymagania, jakie student powinien spełnić by go zdać, a także kryteria na poszczególne oceny) 1. Obecność na wszystkich seminariach lub ewentualnie uzupełnienie wiedzy i odrobienie opuszczonych zajęć (nie więcej niż 2). 2. Aktywność w czasie zajęć i podczas pracy w grupach. 3. Zaliczenie wszystkich przeprowadzonych kartkówek /niezapowiedzianych/. 4. Zaliczenie kolokwium (pisemne) – pytania otwarte i pytania o charakterze otwartego testu – typu: wymień, zdefiniuj pojęcie, wyjaśnij, uzupełnij zdanie. Zadania problemowe, zadania rachunkowe np. obliczanie zapotrzebowania energetycznego i współczynników stosowanych w epidemiologii) interpretacja uzyskanych wyników i danych źródłowych. 5. Przygotowanie i wygłoszenie przynajmniej 1 referatu /prezentacji/ na zadany temat. 6. Egzamin pisemny /test/- zaliczenie na ocenę pozytywną.	
Ocena:	Kryteria oceny: (tylko dla przedmiotów/modułów kończących się egzaminem)
Bardzo dobra (5,0)	Prawidłowa odpowiedź na co najmniej 90 % pytań testowych Bardzo dobra znajomość zagadnień przedstawionych na seminariach oraz w podręcznikach literatury podstawowej i uzupełniającej. Swobodne poruszanie się w obszarze problemów z dziedziny stomatologii społecznej, higieny i epidemiologii. Rozumienie i umiejętne wyjaśnianie zależności między określonymi czynnikami (czynnikami ryzyka), a występowaniem określonych zjawisk zdrowotnych. Interpretacja danych źródłowych i sprawne rozwiązywanie bardziej skomplikowanych zadań i problemów.
Ponad dobra (4,5)	Prawidłowa odpowiedź na co najmniej 85% pytań testowych Bardzo dobra znajomość zagadnień przedstawionych na seminariach oraz w podręcznikach literatury podstawowej i uzupełniającej. Dobre rozumienie zjawisk z dziedziny stomatologii społecznej, higieny i epidemiologii. Właściwa interpretacja danych źródłowych oraz sprawne rozwiązywanie zadań i problemów.
Dobra (4,0)	Prawidłowa odpowiedź na co najmniej 75% pytań testowych Dobra znajomość zagadnień przedstawionych na seminariach oraz w podręcznikach literatury podstawowej i uzupełniającej. Właściwa interpretacja danych źródłowych oraz rozwiązywanie większości zadań i problemów.
Dość dobra (3,5)	Prawidłowa odpowiedź na co najmniej 70% pytań testowych Znajomość zagadnień prezentowanych na seminariach i wiedzy przedstawionej w pozycjach literatury podstawowej w stopniu dobrym. Umiejętność interpretacji danych źródłowych i rozwiązywania podstawowych, prostszych zadań i problemów.
Dostateczna (3,0)	Prawidłowa odpowiedź na co najmniej 60% pytań testowych Znajomość zagadnień prezentowanych na seminariach i wiedzy przedstawionej w pozycjach literatury podstawowej w stopniu dostatecznym. Umiejętność rozwiązywania i interpretacji podstawowych, prostszych zadań i problemów.

Nazwa i adres jednostki prowadzącej modul/przedmiot, kontakt: tel. i adres email

Katedra i Zakład Higieny WL UMW
ul. J. Mikulicza-Radeckiego 7, 50-345 Wrocław
tel.: 71 784 1502; faks: 71 784 1503
e-mail: wl-10@umed.wroc.pl

Koordynator / Osoba odpowiedzialna za modul/przedmiot, kontakt: tel. i adres email

Prof. dr hab. Krystyna Pawlas

tel. 71 784 15 01

e-mail: krystyna.pawlas@umed.wroc.pl

Wykaz osób prowadzących poszczególne zajęcia:

Imię i Nazwisko	stopień/tytuł naukowy lub zawodowy	dziedzina naukowa	wykonywany zawód	forma prowadzenia zajęć
Krystyna Pawlas	prof. dr hab. n. med.	nauki o zdrowiu	nauczyciel akademicki higienista	seminaria
Iwona Markiewicz-Górka	dr biologii med.	nauki medyczne	nauczyciel akademicki biotechnolog	seminaria
Paweł Gać	dr hab. n. med.	nauki medyczne	nauczyciel akademicki lekarz radiolog	seminaria
Jakub Krzeszowiak	dr n. o zdr.	nauki o zdrowiu	nauczyciel akademicki ratownik medyczny	seminaria
Anna Kawalec	lekarz	nauki medyczne	doktorant lekarz	seminaria
Fryderyk Menzel	lekarz	nauki medyczne	doktorant lekarz	seminaria

Data opracowania sylabusu

26.06.2019 r.

Sylabus opracował(a)

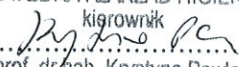
Dr Iwona Markiewicz-Górka

Podpis Kierownika jednostki prowadzącej zajęcia

Prof. dr hab. Krystyna Pawlas

Uniwersytet Medyczny we Wrocławiu
KATEDRA I ZAKŁAD HIGIENY

Kierownik

prof. dr hab. Krystyna Pawlas

Podpis Dziekana właściwego wydziału

.....

